

Nicentia Silvestre

Primaverenca

Las matinadas de Primavera semblan festas expressas pe 'ls temperaments conquistadors.

Quan comensan á respirarse els dorsos effivis del «suau ventijol de Juny» com dihuen els poetas; quan se badan las poncellas multicolors y 's poblan 'ls prats y 'ls jardins públichs y las caras de las personas s' adornan ab la erupció de grans primaverals, l' amor, l' etern amor que viu en tots los cors mascles.

«desde 'l rey y fins el Papa,
hasta aquell que no té capa»

y en totas las ánimas femellas

«desde la princesa altiva
à la que pesca en ruin barca»

comensa á fer de las sevas y tots, femellas y mascles ¡ay que tinch! ¡ay que tinch! no tenen més remey que rendirse á sa avassalladora influencia y ajupir sos fums independents fins á deixar que en sos cors domini com á rey absolut, l' entremaliat Cupido.

En aquestas fresquívolas y embaumadas matinetas de Juny, dona gust l' anar pe 'l món.

Coincidint ab las maduixas surten à la vía pública las enamoradas parellas; alhora que las cireras primerencas y 'ls matiners aubercochs, veuréu arreu ulls que 's fonen miranse, mans que suhan estrenyentse, galdas que s' enrogeixen suspirant, dúos que 's confonen entre 'ls arbres y amartellats aymadors d' abdós sexes que asseguts en los públichs pedrissos, 's dedican á las maniobras que 'ls inspira el trapacer deu del buyrach y las sagetas.

Un observador que surti de casa á las cinch del matí, sorprendrà materia abundant pera cent articles festius ó pera mil dibuixos cómichs.

Aqui un jovincel que sembla eixir de la capsa, perteneixent á la distingida alcurnia de 'ls saltatulells pren xocolate ab una riallera modisteta cobrantse els melindros ab incendiarias trepijadas y las sucadetas del aixep de rajolas de 'n Matias Lopez, ab algún petó d' esquitllentas.

Allá una Venus de la respectable classe de xin-xas, se 'n va al treball acompanyada d' un sapat manyá y tots dos caminan de beil ayre menjantse ab la vista.

Més avall una *maritornes* revinguda, planta 'l pal ab lo municipal de nit, que l' emparaula per anar al Tibidabo... quan la raspa estigui de fondos.

Y aixís successivament. Ab consoladora igualtat las lleys de l' atracció universal aparían els homes ab las donas, sigan els que 's vulgan els graus de posició ó riquesa, d' edat ó de bellesa física.

El ditxo diu que «totas las gotas del cel cahuen á la terra» y aixó no es més que una alusió delicada de lo que passa en la vida. Tots els cors estiman pe 'l Juny ¡Fins la desdentegada terrayre que passa pel meu carrer, ha rendit sos apergaminats encants, son ruch y sas sarrias á la ley general, posantse à viure en comandita ab un burot valenciá y borratxo, de 'ls vols de la Bordeta!...

Aquells de mos lectors qu' encara no coneguín la bellesa de la vida y que no s' hagin fet cárrech de lo que influeixen la orgía de 'ls colors primaverals,

lo sol brillant y caldejador, y la alegría del Juny en lo procés de las conquistas amorosas, no tenen més que llevarse dematinet.

Lo devassall de colors y aromas allunya tota mena de preocupacions. En Sagasta no existeix, la carn no s' apuja, el tabaco de l' Arrendataria es inmillorable. Segóns en Campoamor tot es del color del cristal con que se mira y mirarse las cosas del mon baix el prisma de una matinada riallera de Juny, es trovar'ho tot hermós, tot agradable y espléndit.

De improvís, al vostre pas s' hi crehua una femella aprofitable... Us poséu á tret de piropo; el vostre cos 's redressa, com una nau que 's posa en franquía; empreneu la conquista en regla; á vostres llabris, la mágica influencia de la naturalesa vestida de gala hi aboca més foch, més eloqüencia y més esprit... Y la femella acaba admetentvos al seu costat, rient els vostres acudits y aceptant vostre amor ab un sí de gradacions infinitas, que varían desde deixarse acompanyar al taller ó á casa ó de penjarse al vostre bras jurantvos amor etern. Aixó vá segóns els temperaments.

Si no passa tal com dich, tinguèu per segur que ja 'n té un altre y que.... l' estima.

No hi há dona que resisteixi un siti en regla en aquest temps. La Naturalesa es l' auxiliar més formidable, es la que traiciona la plassa.

¡Dona que no 's rendeix en un dematí del mes de Juny, no 's rendeix may!

¡A probar'ho donchs, volguts lectors, amichs d' aventuras!

Tot se reduheix á llevarse d' hora.

Jo com que ja tinch la experiencia feta, m' h toambo fins á las onze.

RAMON BERENGUER

Pessichs

Quan tenías divuyt anys
la vritat, eras molt maca;
are que 'n tens vintissís
ja comensas á fer ayguas.

Si ton rostre 's va pansint,
prenen increment tas formas;
lo que en hermosura perts
vas guanyant'ho en... sospitosa.

¿Es que 'ls recorts d' altre temps
venen á martiritzarte.
que casi sempre que 't veig
fas cara de prunas agres?

A pesar de que jamay,
ni á las festas vas á missa,
jo sé bé que molt sovint
la professó 't va per dintre.

Si avuy no ets pas com avans
tan altiva y orgullosa,
prou deurá sabé 'l perquè
el xicot que... t' ensabona.

F. CARRERAS P.

Un cas com un cabàs

(HISTORIETA SENSE PICARDIA)

II

Ja feya, donchs, alguns dias que 'l negoci de l' agencia 'm marxava vent en popa y m forrava de pessetas, quan un matí, d' improvís, m' aumentá la clientela un senyor molt ben posat ab pessa llarga y xistera; lo qual, al tocarli el torn, quan entrá dins la saleta que de despaig me servia, va acostásem á l' orella y va dirme aixís mateix;

—Vull ferli una confidencia y per lo tant, es precis tancar las portas aquestas puig no convé que ningú hegui esment de ma conversa.

Vaig alsarme tot seguit vaig ajustar las portellas y li vaig dir; —Pot parlar; ja ningú 'ns vindrá á sorprendre.

—Comenso, donchs, confessantli —confiat ab sa gran reserva — que hi comés un cert abús ab una noya soltera...

La situació es la següent: Un servidor y un colega degudament associats exportém vins á l' América. Ell resideix al Perú y jo aquí. Quan ell va emprendre lo viatge d' Ultramar 'm deixá una filla seva porque d' ella jo 'm cuydés, y he cumplert tant á consciencia l' encàrrech, tant m' he cuydat del rebrot del meu colega que, la pobra noya... ¡En fi, no dich més!... ¡ja 'm pot entendre!

—En efecte, ja l' entench; la noya... está de manera...

—No; aixó no. Res comensat... Sols... ha perdut la innocencia.

—Donchs, el cas no es compromés; donant un tom per la iglesia ..

—No 's pot, amich meu, no 's pot y la rahó es prou patentada...

Jo soch casat fa molts anys y com que 'm viu la costella

—si bé separats fa temps—

seria grossa imprudencia cometre un cas de bigamia

que 'm portés cam' de Ceuta

--Donchs, aixís... ¿qué vol de mi?

—Vaig al fi de ma ressenya...

Lo més grave, es que obligat

pe 'ls negocis, tinch d' emprendre

un viatge d' aquí vuyt jorns

per Italia y per Argelia

y tindré de deixá aquí

la filla del meu colega...

—Ah ¿y vol que me 'n cuydi jo?

—Res d' aixó... ¡Vaya una pessa!

Lo que vull, es que 'm remogui,

si es precis, lo cel y terra

fins que 'm trobi un *merlot blanc*.

—¿*Merlot blanc*?... ¿Y aixó ab qué 's-

—M' explicaré. La xicota -menja?

es tant fogosa de mena,

té 'ls sentits tant excitats,

tant despertas las potencias

que, faltantli jo, tinch pór

que no 's busqui á la carrera

quí li mantingui 'l caliu

y li compensi ma ausencia;

lo que sentiria molt

perqué ademés de la inmensa

responsabilitat que tinch

en guardar eixa donzella

(es un dir), soch molt gelós

y la estimo com un ensa.

Ara bé; si al seu costat

poso donas per aténdrela,

li servirán de correus

ó ellas mateixas serán

las que la llensin á perdre

puig ja sé qu' entre minyonas

abundan bastant las *lesbias*,

Si al seu entorn poso un mascle,

per honrat que sigui y recte,

no resistirá als encants de la fogosa donzella...

—¿Y donchs?

—Res... busca el *merlot*!...

Es precis trobá un subjecte que no tingui en realitat res de mascle ni femella...

—No 'l entench!

—¿Com li diré?...

¿Vosté no sab qu' anys enrera

á la Capella Sixtina

hi hagué uns *tiples* de tal mena

que perque tinguessin veu

aguda com las femellas,

no eran mascles?

—Res sabia...

—Y vosté vol tení agencia?

¿Tampoch sab qu' allá entre 'ls moros

per guardians de las moretas

de 'ls haréms, hi há uns individuos

fets d' una certa manera

qu' encara qu' al seu costat

's deixi un milló de verges

may las verges tenen fruyt ..

—Sí, ja la sabia aquesta.

—Donchs aixó, vull Un d' aquets;

me 'l buscará á la carrera.

—¿Y ahont trobarlo?

—Arreglis fill...

Pregunti á la *oneixensa*

indagui, busqui per tot,

escorfolli cels y terra.

No seré escás. Al *eunuch*

li daré en bona moneda

trenta duros cada mes,

taula, llit y roba neta.

Y vosté, si 'l sab trobar,

tindrà cinch centas pessetas...

¿Qué m' hi diu?

—¿Que 's buscará!

—Búsquil, donchs... Pro, sense espera,

que d' aquí á vuyt dias marxo

y 'l vull tení al costat d' ella.

M. RIUSECH.

(SEGUIRÁ)

Quentos

En uns exámens:

Mestre.—¿Quina es la nació que ha tingut més reys?

Deixeple.—Portugal, que 'ls fá anar més baratos que 'ls quartos.

Una senyora al veure un Sant Cristo, pregunta á un noyet:

—Noy ¿qu' es de Balaguer aquest Sant Cristo?

—No senyora es de... fusta, fet pe 'l meu avi.

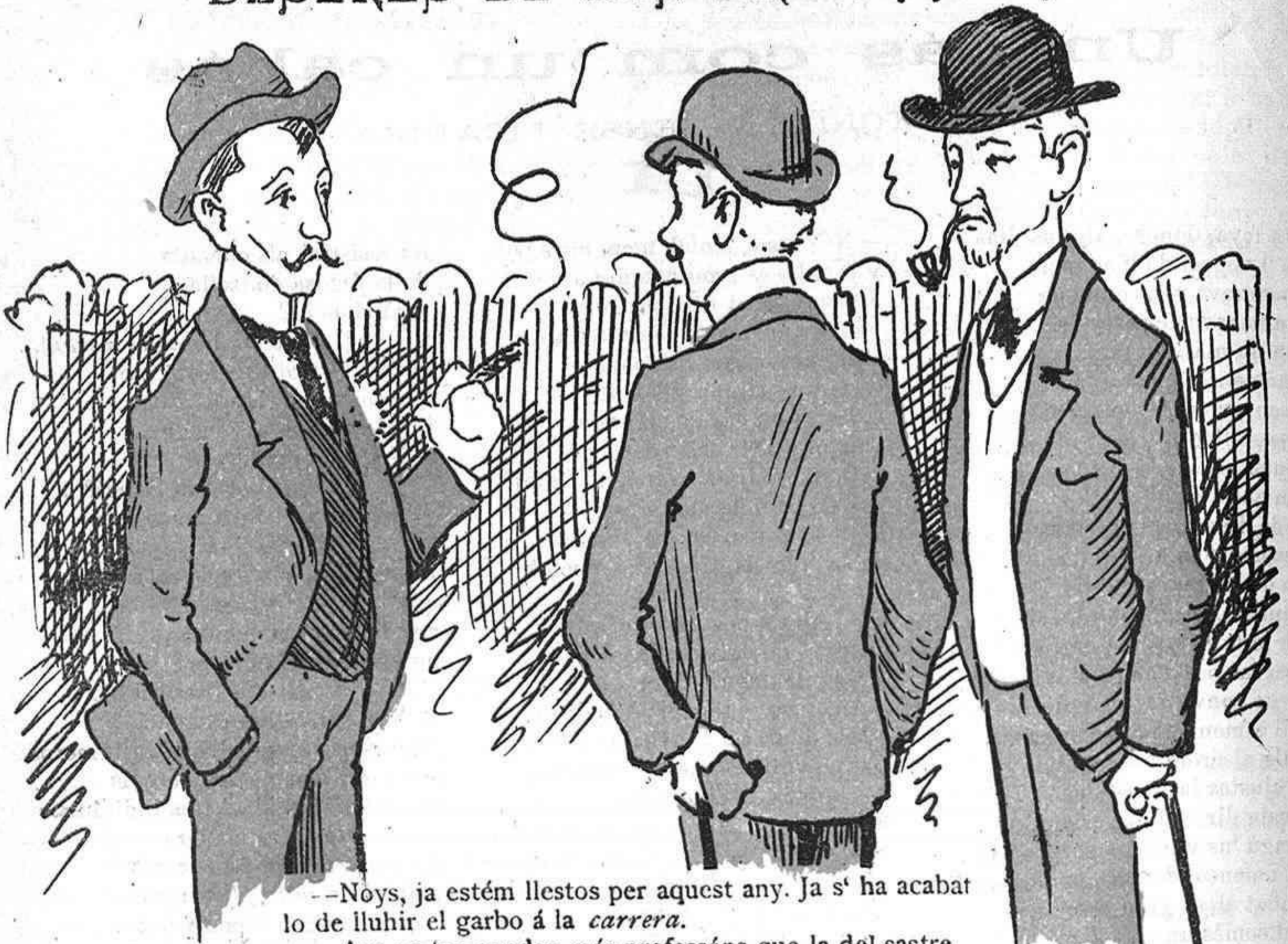
**

Un cego, després d' haverli fet varias curas per que li tornés la vista, diu al metje ab alegría;

—Senyor doctor, ja hi vist estrelas.

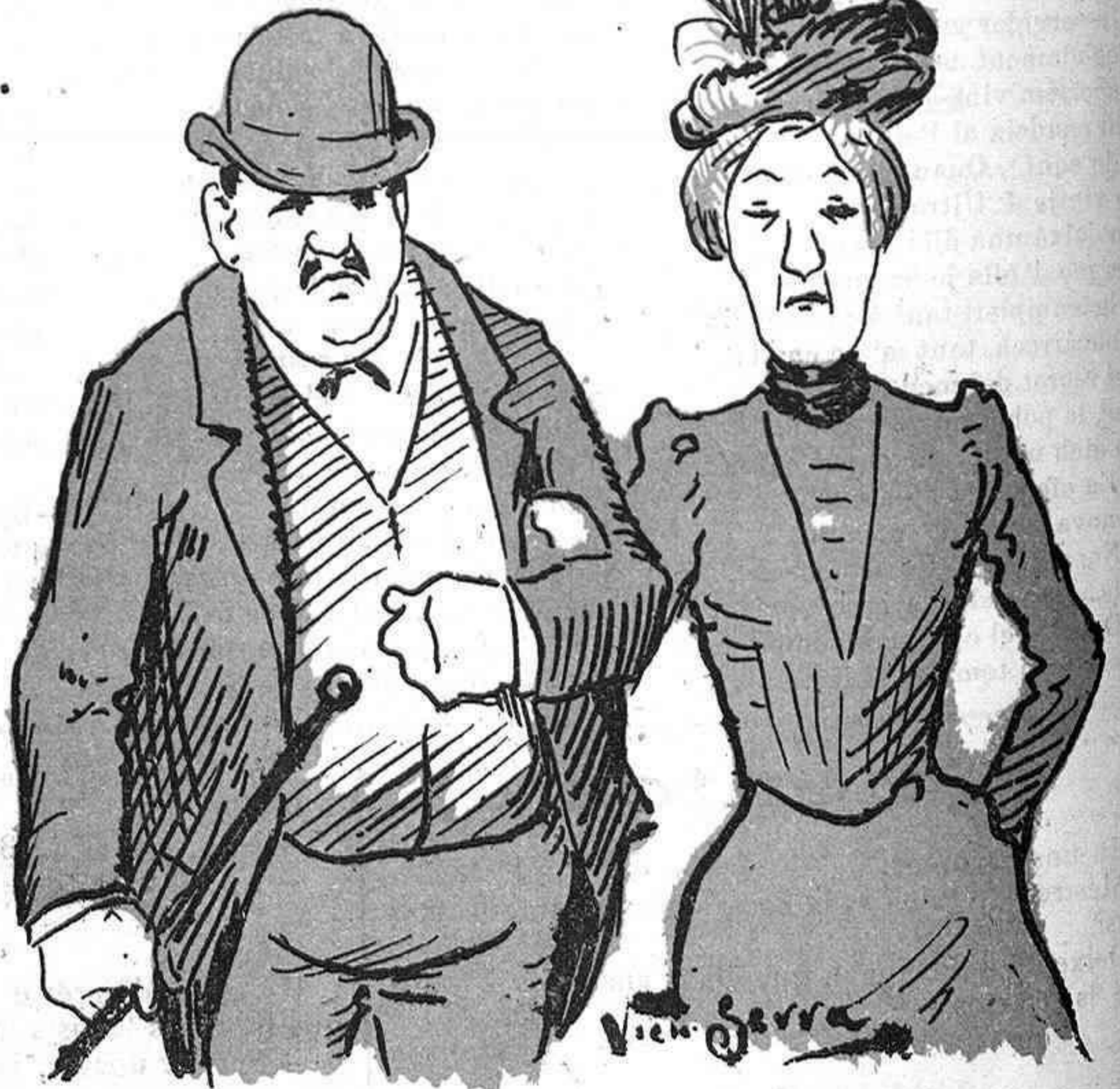
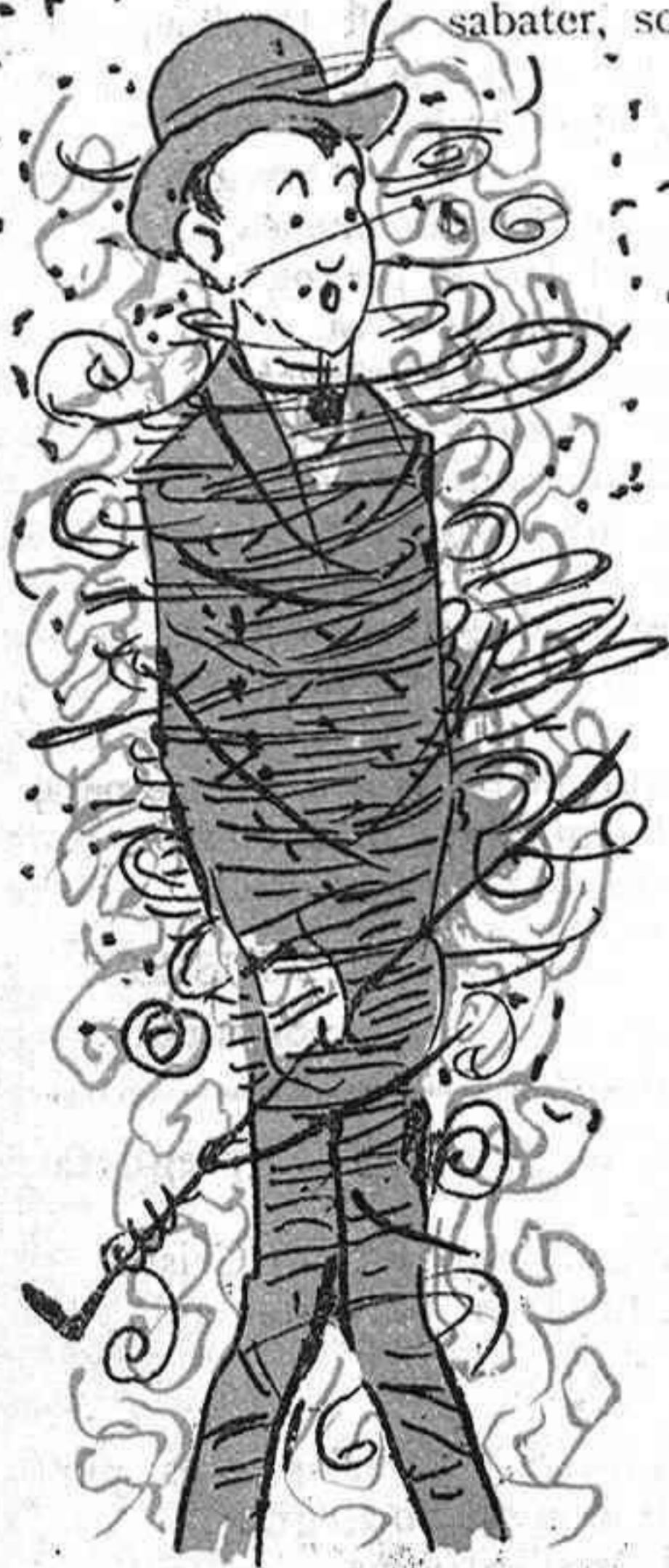
JOSEPH O.

DESPERÉS DE LAS PROFFESSONS

--Noys, ja estém llestos per aquest any. Ja s' ha acabat lo de lluhir el garbo á la *carrera*.

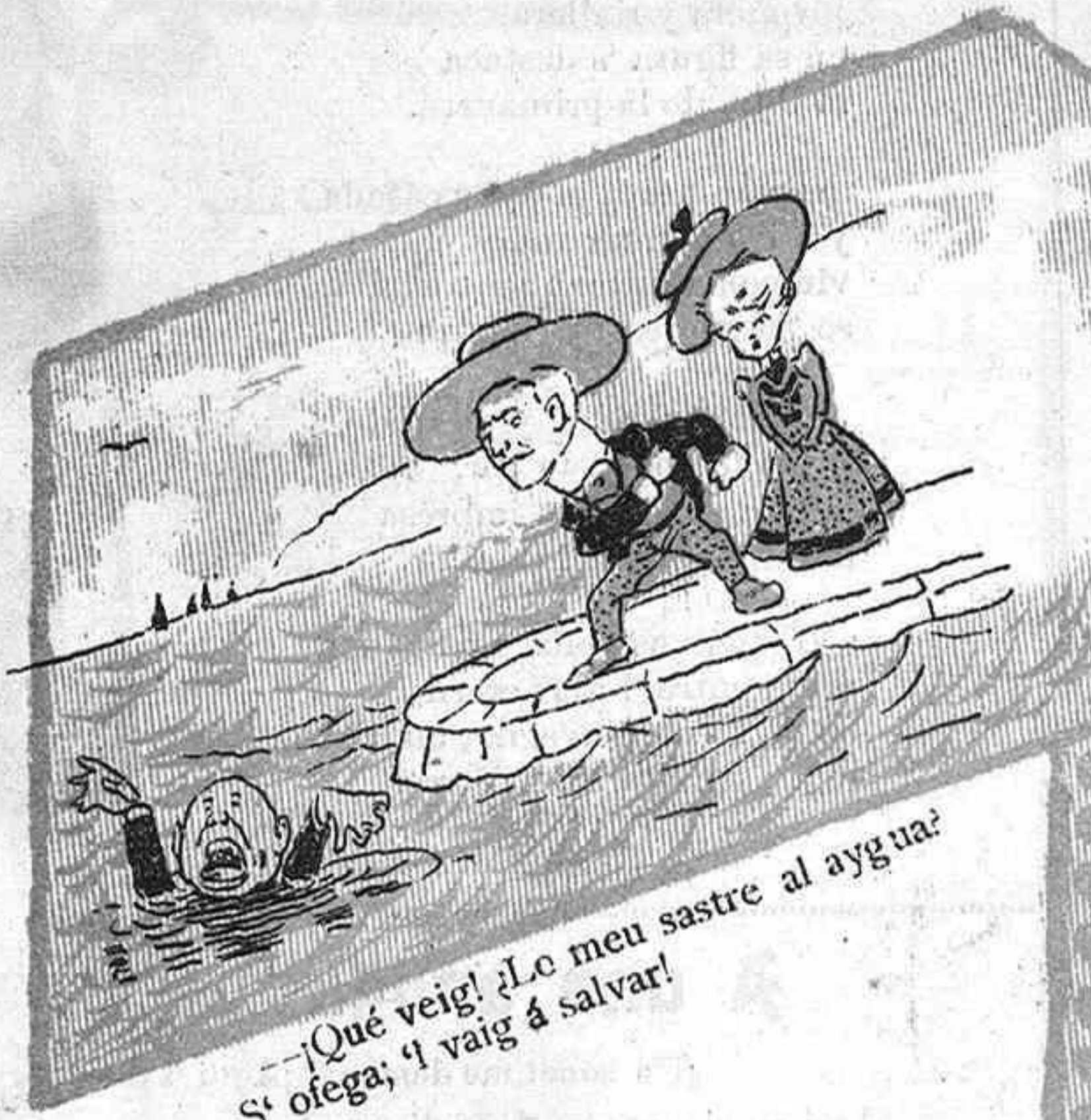
--Ara no 'ns quedan més professons que la del sastre, sabater, sombrerer, etc... á la porta de la escala.

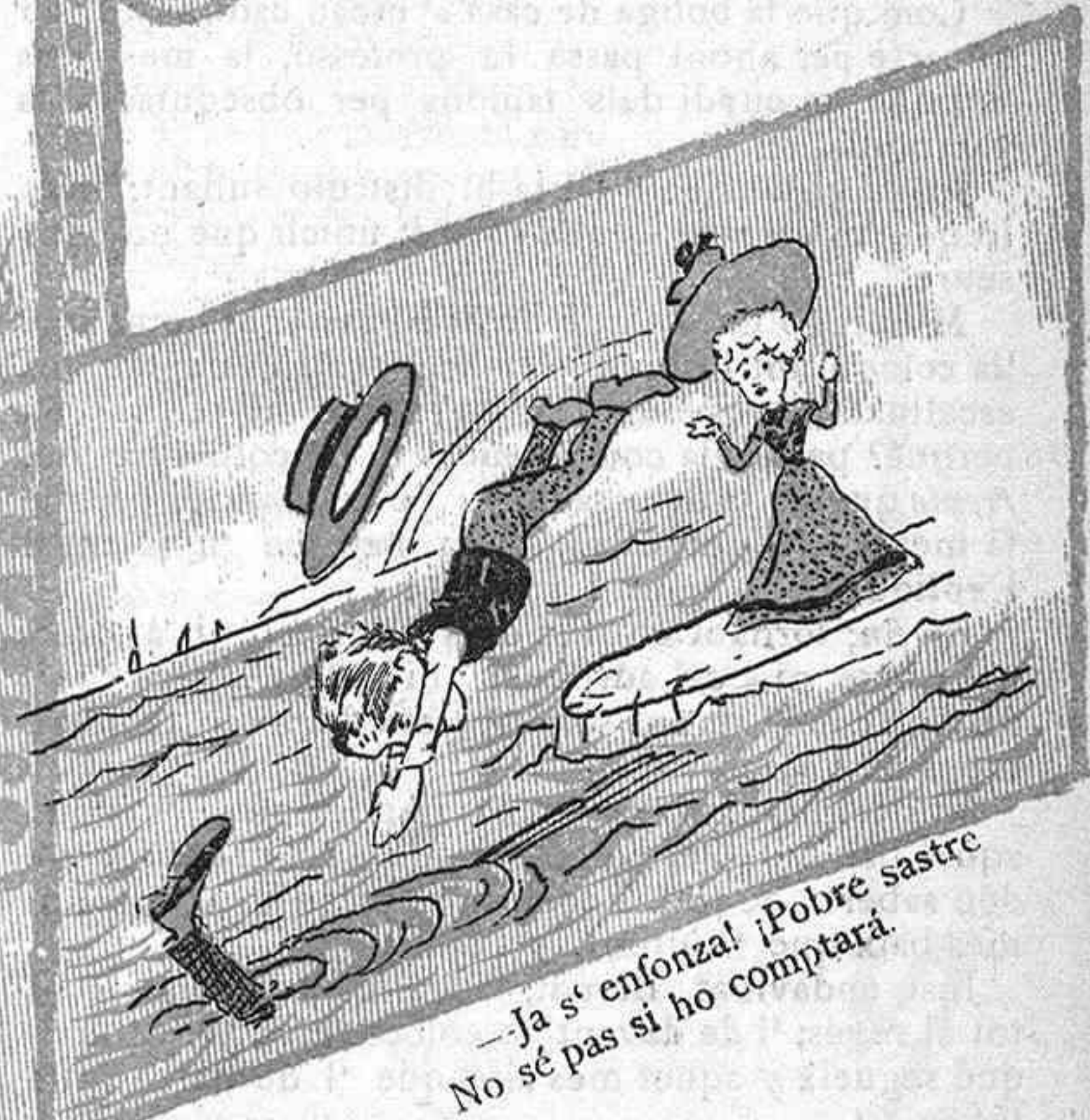
Las noyas se 'l disputavan per guapo y per ben plantat. Per tot arreu ahont passava quedava *enser pentinat*.

--Fa cinquanta anys jo hi anava
--Cinquanta anys que jo també...
--Jo de *hica* de María.
--Jo de Sant Joán ab un bé.

NO SALVÉU GAE INGLÉS

—¡Qué veig! ¿Lo meu sastre al aygua?
¡S' ofega; ¡ vaig á salvar!

—Ja s' enfonza! ¡Pobre sastre
No sé pas si ho comptará.

—Hauré fet malbé aquest traje,
pero á un semblant hi salvat.

—¡Per haverme tret de l' aygua,
pagui aquet compte atrassat!

PER CORPUS

Ja l'hem passat, gracias á Deu.

Es la diada que 'm fa prevericar més y suhar més encara.

Com que la botiga de casa s'escua cad' any á ser al carrè per ahont passa la professó, la mestressa vol que 'm cuydi dels taulóns per obsequiar á la parroquia.

Jo, la vritat siga dita, ja hi disfruto suhant; pero lo que 'm carrega es que soch l' únich que no puch seure.

M'hi jugo un dit que no hi há cap més home que 'ls colouqui millor que jo 'ls tres rengles de taulóns escalinats; perque aixó sí, hi tinch punt... ¿sabéu perquè? per fer la competencia á la cotillayre del frente que ab la de casa no 's poden veure, perquè fá més *costats* qu' ella... ¡Ben net que 'n fá més! Expliquéumho á mi.

En fin; tornant ab aixó dels taulóns, ni á ca 'l cotillayre, ni á cal adroguer, ni al forn, ni á ca 'l fuster de més amunt son capassos de tenir la *ideya* meva per' colocalos.

Vostés dirán; ¡vaya quina importancia 's dona aquet beneyt! ¿Per colocal taulóns? Qualsevol ne déu saber... Se forma com unas gradas, el devant més baix que 'l últim... y vethoaquí.

Just, endavinat, Bernat; donchs, precisament es tot al revés; 'l de devant lo coloco més alt que 'l que segueix y aquet més alt que 'l de darrera de tot.

Are 'm dirán vostés:—¿Que t' has tornat boig, noy?

¡Deu els fassi bons! Fentho aixis, 'ls de primera fila no tenen qui 'ls fassi nosa, ni 'ls priva la vista la muralla de gent que 's posa sempre devant dels taulóns; els de segona fila s' están drets mirant per demunt del cap d' aquells y 'ls del últim tauló miran per sota 'l segón tauló ó per baix y encare que sembli que no han de veure res, s' enganyan de mitj á mitj, perquè es el tauló de preferencia dels joves mascles, sobre tot si á la fila de devant hi han femellas

—'S véu molt més bé tot, de darrera que del devant—'m deya l' any passat un fadri barber que festeja ab la pantalonera del quart pis que antes *tiraba* á la Alhambra.

Y, efectivament, apesar de las gropas que's veyan arrengreradas ab las camas penjant als taulóns de devant, vaig lograr de molt bonas vistas, mal m' está 'l dirho.

Per' xò deya que no 'm passa ningú la má per la cara, ni per enloch, en questió de posar taulóns per veure la professó de Corpus.

Si en la professó de la capvuytada volen venir al tauló de darrera, ¡ey! si no 'm comprometen) jo 'ls asseguro que veurán bé la professó per baix, vull dir, per sota.

Y no 'n fém pagar ni un céntim... Però, cuydado á pendre mal.

PEPET DEL CARRIL.

Las quatre estacions

Quan una noya es molt maca,
joveneta y riallera,
en sa figura 's destaca
la llum de la primavera.

Quan passa ja á ser casada
y á l' amor, ab afany viu,
viu constantment entregada,
se ns representa l' istiu.

Quan es viuda y ab tristesa
porta lo dol en lo cor,
notém en son cos impresa
la impressió de la tardor.

Y quan es vella y pansida;
y viu entre 'l glas etern
de 'ls desenganys, flor marcida...
¡Quina tristor fa l' hivern!

AIGUA-FREDA.

A una amiga

¿Un sonet me demana? ¡Aqui 'l té!

Amiga; si pogués donarli un bes
y després d' aquest bes una abrassada
y luego, repetirho altra vegada
y repetirho més y més y més. .

Si jo tenir un gust aixís pogués ..
Si vosté no 'm mostrés está enfadada...
Si de petóns y abrassos may cansada
me dava aquest permís fins que volgués....

¡Que 'n fora de felís, amiga meva,
contemplant extasiat l' imatge seva!
¡Que 'n fora de ditxós en aquest mon
tenint sempre mon cor aprop del seu...
Sols pensant ab aixó, miris, ja ho veu,
hi fet aquest sonet en un segón.

J. MONTABLIZ.

L' AY DE LA NINA

—Jo 'n tenia un roseret
de rosas blancas
lo més bufó y més bonich
de la encontrada.
Pro 'l bon temps al arribar,
trista jornada,
me 'l van marcir crudelment
unas ventadas.

Memoria 'n guardo d' aixó
dintre de l' ánima,
perque tot just aquell jorn
fou ma desgracia.
L' hom' que ab paraulas de mel
va enverinar-me,
vaig saber qu' era casat...
quatre vegadas!

RAMPELLS.

LA DONA CATALANA

DIRECTORA: D. RIERA BATLLE.

Lo primer bès

¡Irresistible passió
que atrau ab forsa potent;
fruyt d' inspirat pensament;
amorosa tentació;
desitj que jamay s' apaga;
goig per ningú ben descrit;
es un encant infinit
que 'ns complau y 'ns afalaga;
tesor de l' ànima avara
llesat un sol instant!...
¡Oh! si n' es de pur y sant
lo primer bes d' una mare!

No existeix al mon en pes
llenguatge prou eloqüent,
per expressar dignament
la virtut d' un primer bes...
L' Autor de la creació
al formá en la humanitat
misteriosa trinitat
donant vida á un infantó,
comunicá ab energia
á la mare afortunada
forta impressió acompanyada
d' innocenta gelosia.

Ans de neixe 'l nou fillet,
ab tanta il·lusió esperat,
¡ab quin afany ja ha parlat
de lo primer petonet!
y en lo més crítich moment
de darli 'l ser ab martiri,
al besarlo ab foll deliri,
fins oblida 'l sufriment;
cegada pe 'l goig puríssim,
no creu ab la sort contraria
y es son bès una pregaria
d' agraïment al Altíssim.

No es possible á cap mortal
recordar lo felís jorn
que ressoná en lo seu front
lo primer bes maternal;
nosaltres, tendres infants
incapassos de sentir
de compendre y enaltir
la ditxa d' aquells instants,
saludém tant viu amor
plorant, per l' esglay encesos,
mentres la mare ab sos besos
vol ofegar nostre plor.

Pretén ab sos drets sagrats
y ab astucia molt discreta,
arrancar una rialleta
de nostres llabis rosats;
vol ab sa dolça mirada
sellar la nostra ventura,
y ab sa imatge sempre pura
y ab sa sombra sempre honrada
vetlla la nostra innocencia,
defensa la nostre sort
¡fins sab lluytar ab la mort
si 'ns vol robar l' existencia!

Apoteosis del amor
en lo drama de la vida;
victoria ab que 'l cor oblida
la immensitat del dolor;
angelical benhauransa;
felicitat sens mesura;
prodigi de l' hermosura;
poema de l' esperansa;
encisadora alenada
que 'l desengany no ha envilit!...
¡ay d' aquell que ha malehit
acció tant noble y sagrada!

DOLORS RIERA BATLLE.

NOCTURN

La nit es quieta y fosca,
tan fosca que causa horror;
no se sent ni el lleu remor
que aixeca el vol d' una mosca.
Va apropantse poch á poch
un rendit enamorat;
fien'e á un balcó s' ha aturat
quedant parat com un sóch...
Primer mira á tot arreu,
luego el pobre s' encaparra
en afinar la guitarra,
y... aboca tota la veu.
Amohinat un vehí
de senti aquella cansó
obra irritat el baleó
y al trovador parla així;
—Vágissen de aquí al instant
ans no fassi una desgracia...
en cantar, no hi té més gracia
que 'ls ruchs de sinia bramant!

ROSETA SERRA.

Qui vulga tocá 'ls convents ja tingui ó no tingui talla, caurá com cau Don Joseph; ventsut per la clericalla.

TEATROS

NOVETATS

Ab un plé extraordinari y de escullidíssima concurrencia, se feu dijous passat la inauguració de la present temporada estrenantse com anunciarem *Tortosa y Soler*, «*vaudeville*» en tres actes arreglat á nostra escena per los Srs. Abati y Reparaz.

Creym que lo propòsit de sos autors sigué buscar una obra que provoqués continuament la rialla de públich y si aixís fou se 'ls pot felicitar per haber lograt son propòsit, ja que *Tortosa y Soler* es obra altament cómica.

Pero... creym que á dintre lo teatro, ab lo cómich s'hi hauria de buscar la verossimilitut y aquesta ab *Tortosa y Soler* hi está completament divorciada.

Lo personatge *Soler*, es de lo més exagerat que havém vist en lo teatro y sort han tingut sos autors que tant *peruós* personatge ha caygut en mans de actor tant notable com ho resulta ser lo Sr. Morano, del contrari la obra no podria resistirse.

Lo desempenyo en general, ab dir que estava confiat á las Sras. Pino, Rodriguez, Garcia y Catalá y Srs. Rubio, Mendiguchía y Gonzalvez, creym ocios parlarne, puig ja es sabut que en los papers que se 'ls hi confian hi están inimitables.

Además, s'ha representat *Lo cursi*, famosa comedia de Benavente, logrant lo mateix bon éxit de l'any passat y dilluns passat se ressucitá *El nido ogeno* obra que quan s'estrená obtingué un petit éxit y que are ha sigut considerada com una de las millors del genial Benavente.

Tal cambi d'opinió se deu en gran part al actor senyor Morano que del protagonista n'ha fet una creació maravellosa donant la vida y carácter deguts al personatge «Manuel», lo mes important de la obra.

Al Sr. Morano l'acompanyaren á la perfecció la senyora Pino y Srta. Catalá que en lo segon acte hi está admirable, aixís com també lo Sr. Vallés en son difícil personatge que sosté á gran altura, degut á son extraordinari talent.

Pera ahir estava anunciat altre estreno y era lo de *Las flores* obra dels germans Quintero.

TIVOLI

Per fi, en lo dimars de la setmana passada s'estrenaren *Las parrandas*, sarsuela que obtingué tan notable éxit, que la Empresa ab molt bon acort la repetí á diari fins lo dia que dongué fi la temporada.

Lo llibre de la mateixa está escrit ab maestría tan en sa prosa com en sos bonichs parlaments de vers y si bé son argument resulta molt similar á altres conegudas obras, no obstant logra interessar al públich.

De la música n'es autor lo intre. Brull, que ha donat mostrás de ser un verdader compositor, no estant la obra desprovista de inspiració, á la par que s'hi observa una conciensuda instrumentació.

Mereixeren los honors del aplauso y en certs moments de l'entusiasme, lo preciós concertant en lo primer acte; una sentida romansa de baritono y duo de tiple y tenor en lo segon y un *duetto* de tiples en lo tercer.

Lo desempenyo molt acertat y diumenje en la funció del despido hi hagué la ja corresponent salutació del públich.

Interin s'espera la companyia d'ópera italiana, pera dissapte y diumenje próxim, s'anuncian 3 representacions extraordinarias del viatge d'espectacle *De la terra al sol* que no duptém que, com de costum, veurá ab gust nostre públich.

CATALUNYA (Eldorado)

Ab la funció del dissapte se despedí la companyia cómich lirica del Sr. Verbón que com de costum ja en nostre públich, los artistas se vejeren precisats á dirigir la paraula al públich, demostrant ab més ó menys vritat son agrahiment y el bon recort que guardarán de Barcelona.

Bueno...

Diumenje á la tarde tingué lloch la inauguració de la companyia que anunciava ser del teatro Espanyol de Madrid, pero haurian de posar que es part del mateix, ja que com manifestarem s'ha fraccionat y part d'ella actúa en lo Gran-Via.

Sens dupte pera aprofitar la entrada de la tarde, no hi hagueren pretensions ab lo debut, pero lo públich no correspongué á tanta distinció ja que casi estava lo teatro desert.

La funció de la tarde sigué lo conegut drama de Dicienta *Juan José* en que ab son desempenyo lográ molts aplausos lo Sr. Thuillier.

Per la nit se posá la sempre aplaudida obra de Rojas *Entre bobos and el juego*, que ja es sabut en Donato Gimenez lo desempenya á la perfecció.

Del total de la companyia, per las obras fins avuy representadas, hem observat que sols hi sobressurten Thuillier y Gimenez. No es un conjunt homogeni ni molt menos, per lo que 'ns fá molta pó la campanya actual d'aquet teatro.

Pera avuy está anunciat *Alma y vida*, obra de Pérez Galdós y que al estrenarse á Madrid, aquest se revoltá contra la premsa al jutjarli, en vista de no haberli sigut favorable son fallo.

Cosas d'en Galdós. Ab la *Electra* perque li ván alabar, tothom era sabi; ab *Alma y vida* perque no 'ls va agradar, los mateixos van resultar burros.

Veurem á Barcelona quin efecte farà y la opinió que després ne formuli l'irascible Galdós, creym que tindrà sense cuydado als cataláns.

GRAN-VIA

Ab *La moza de cántaro*, obra de Lope de Vega, magistralment arreglada per Luceño debutá dissapte passat la companyia Cobeña, que si bé la obra signé admirada per sos grandiosos pensaments y brillant versificació no están á igual altura los actors de la companyia ja que á excepció de la Sra. Cobeña y del Sr. Vanso y á ratos lo Sr. Cuevas lo resto del personal es molt deficient.

No en vá se veu que la companyia ha tingut de organisarse precipitadament, ja que algunas parts de la mateixa formavan en la del teatro Espanyol de Madrid y are ab la precipitació de nova temporada, s'observa la falta de unitat.

UN COMICH RETIRAT.

Diversions públicas

NOVA PLASSA DE TOROS (Arenas de Barcelona)

La corrida de toros-novillos efectuada diumenge, era procedent de la ganadería andalussa de Torres Cortina habentse portat bravament los primer, segon y sisé per lo valents y demostrant molta mansuetut los tres restants, principalment lo quart que era un verdader bou.

Dels lidiadors, qui s'empórtá l'aplausu y entusiasme del públich fou en *Logartijillo chico* que matá el segon toro ab molta valentia d'un *volapié* superior, per lo que li fou concedida la orella.

En *Revertito*, regular matant y ab las banderillas del sisé toro d'un modo extraordinari per lo que se ressarcí de lo fret que lo públich había estat ab ell tota la tarde.

Respecte al altre matador ó siga en *Bombita III*, creym que no es la plassa de Barcelona la destinada pera veure sos treballs. Li falta molt que apendre y duptém que may arribi á portar lo pseudónim ab la honrilla dels seus germans.

Dels banderillers cal citar al *Chato de Zaragoza*. Pera diumenge próxim s'anuncia una extraordinaria corrida de toros procedents de la ganadería na varra de Otaolauruchi ab los matadors *Reverte, Padilla y Bombua*.

Bon cartell, per lo que creym que la entrada correspondrá als esforços de la Empresa.

LA TOMASA

LA PORTA PELS NASSOS

—¡¡Ay gracias á Deu!! Ja hi tancat el galliné; are que baladrejin tant com vulguin!

Campanadas

L'altre dia fou detinguda en nostra ciutat una dona anomenada Pepa la Gallega que dedicava a la mendicitat dugas criaturas que no eran fillas sevas.

Las havia compradas de segona o tercera ma y segons sembla las infelissas ja havian perdut la memoria de quina de sas anteriors possehidoras era sa verdadera mare.

Per lo que 's veu, hi ha gent qu' encara perpetua las monstruosas practicas de la esclavitut y 's passa 'ls sers humans de ma en ma com si 's tractés d' un moble, d' una joya o d' un matxo.

Calcúlis quin devia ser l' infern d' aquestas desdixadas criaturas, sotmesas desde sa primera infantesa a la explotació més vil y desnaturalizada!

Per molt que se la carreguin la Gallega de marras y las anteriors possehidoras d' aquestas tendras *maquinetas* de demanar caritat, a nosaltres 'ns sabrà a poch.

¡Duro ab aquesta colla de xalans de carn humana!

¿Vostés saben quin interés dona lo ser accionista de la Tabacalera?

Donchs, el 22 per cent del capital empleat.

¿Y el ser'ho del Banc d' Espanya?

El 25 per cent.

¿Y el ser'ho de la Cerillera?

El 24.

Donchs be; ara calculin que la propietat territorial dona apenas el 2 per cent a fora y del 3 al 4 a ciutat. Contin que l' exercici de las industrias treballant molt y gastantse 'l cervell, dona del 6 al 10.

Fins l' interés legal del diner dona no més un 5 o un 6 per cent.

Y després fassin el favor de dirme si pot anar bé de cap manera una nació en que uns, per medi d' un monstruós monopoli, despullan a la immensa majoria.

Voién que creguem en un Estat y en una organizació social ahont quatre senyors particulars llevan la pell a tota una nació!

Las lleys declaran usurari tot interés en préstamos, passant del 7 al 2.

¿Qué 'n dirém del interés que fluctua entre el 22 y el 25 per cent.

Interés de garrot vil.

Pe que 'ls interessats s' han fet dignes d' ell.

Aquets republicans son d' or.

Segons veus *voldéigas* la companyia acrobática de la llegua que funciona baix la rahó social de Lerroux Soriano y C. té una part secreta en son viatge.

A lo que 's diu, la rifada circular que os *terribles revolucionarios* están portant a cap per Andalussia, es un valor convingut ab el Govern de 'n Sagasta, que desitjós d' allunyar de Madrid durant las festas de la coronació als esgarria-crias republicans, 'ls prometé que subvenc onaria ab 30,000 pessetas la excursió revolucionaria.

Si aixó es heritat, hi ha que confessar que la companyia de la llegua s' ha guanyat conciensudament el sou, puig ha desempenyat el paper ab una verossimilitut y una conciencia artística qu' en Novelli, en Zaconi y demás astres de l' art teatral quedan enfosquits.

L' únich que 's pot exclamar es el pais, ¡pobre blede!
que deu reclamar el ral
no volguent ja més comedia.

Ara resulta que don *Fardalico* Urrecha es vista de Aduana además de critich (y tan critich) de teatros.

¡Adiós, mi dinero!

L' ánima m' ha caygut als peus... Jo me 'l figurava un bohemí de la classe de *cipayos* fugitiu de Madrid y ara 'm resulta un *empleomania* que 'l centre ens remet perque ab la excusa d' aforar pessas de roba, tiri a matar el teatro catalá

De tots modos, sent *vista* d' Aduanas ja m' explico perque mira tan prim ...tractantse d' obras catalanas.

Els hi aplica la tarifa mes carregada del aranzel, per veure si aixís impideix la entrada.

En cambi, facilita el contrabando. Aixó explica l' *éxit* (?) qu' ell y altres grafomanos de can *Quinyones*, han fabricat entorn de «Els Jochs Florals de Canprosa»

✱

Traduheixo d' un periódich de Madrid.

«Una dona jove que anava a atravessar el carrer del Marqués de Urquijo fou arreplegada per un tranvia llensat a tota velocitat. El salvavidas destrossá per complert el cos de la desgraciada...»

¡A qualsevol cosa dihuen *salvavidas* els madrilenys!

Salvavidas d' aquest género
Deu me 'ls conservi ben lluny,
puig al salvarme la vida
no 'm donarian cap gust.

✱

Se 'ns diu que l'altre dia a la Casa Gran va haverhi reparto.

No reparto de cárrechs ni de canongias, ni tan sols de ciris per assistir a las professóns.

Tampoch fou el reparto, de papers pera las funcions que la aplaudida *troupe* edilicia dona cada dimars y divendres en lo saló de Cent.

Las *victimas* del reparto 's diu que varen ser 5,000 pessetas procedents de la barriada del Paralelo.

5 000 pessetas que explican perfectament aquella serie de barracas, barracons y demás *empantorns* que converteixen la hermosa via en una fira de poble.

Y donchs ¿qué 's creyan vostés?... ¿Que 's figuravan potser que a la Casa Gran 's dorm a la palla a pesar dels *pujos* de moralitat y de's ciceronians discursos?

Lo cortés no quita a lo... xerraire!

¿May dirian a qui vaig veure l'altre dia a l' Encant, concertant en una parada de ferro vell un revólver del temps de la *Camancia*?

Donchs al curandero de marras, al famós Ardid.

A la quienta 's prepara un' altra xerinola de carácter revolucionari y l' home acut als encants per provehirse del armament necessari.

¡Que tremolin els catalanistas! Ja saben per anticipat de quin mal han de morir.

Si el revólver no fa figa o no reventa y mata al propietari.

✱

El *Diluvio* forsan els conceptes com acostuma y agafant las cosas pe 'ls cabells com té per ús corrent, diu que tota la missió del catalanisme a la Casa Gran queda reduhida a conseguir que 'n Pere Romeu de 'ls *IV Gats* pugui fer putxinetlis al Parque.

En tal concepte —ategeix— s' haurá de modificar alló de «Catalunya y avant» y dir en lo successiu «Catalunya y putxinetlis.»

Si jo fos amich del *Maleta* o d'algú de la seva coneixensa, li donaria entenent de que no 's posés la paraula putxinetli a la boca, perque 'ns fa a tots l' efecte d' alló de la corda a cal penjat.

¡Més *titellas* qu' ell y don *Fardalico*!

✱

«Tengo un niño chiquitín
que se llama Nicolás»

Aquesta cansó tan vella ha tornat à adquirir caràcter d' actualitat.

Viatjers arribats ultimament de Madrid, diuen que l' han sentida cantar en un palau situat al Orient de la vila y cort, per una senyoreta molt simpática y d' alcurnia elevada.

Hi há qui suposa que pot tenir relació aquesta cansó ab las dolsas miradetas que s' han crehuat aquest dias entre una princeseta espanyola y un príncep que parla grech, pero 's fa entendre.

En tal cas, la cansó deuría dir;

«Tengo un niño chiquitín
que se llama Nicolás;
si no lo quieres creer»...
ves á Grecia y 'l veurás.

✱

Un arranch bonich d' un artista.

El célebre pianista polach Paderewsky, que 's troba á Madrid, sollicitat per la marquesa d' Esquilache perque donés un concert en sos salóns, li demaná 9000 pesstas.

Instat al endemà per donar una audició en l' Associació de la premsa, treballá de franch.

Es de suposar que ls periodistas madrilenys haurán correspost al artista polach posantlo als núvols.

Realment s' ho mereix.

✱

Temps enrera ja vam parlarne, pero avuy torném à insistir.

A Sabadell, el gas 's detalla al consumidor á 20 céntims metro y á Barcelona á 30.

La empresa es la mateixa, «La Catalana» ab lo mateix gerent Sr. Mansana al frente.

¡Y 'ls consumidors barcelonins tan frescos!

Qué hi farem!.. Tots els bens no van morir per Pasqua.

✱

A la estació de Fransa van ser sorpresos l' altra nit tres serenos de confiança en lo moment que despanyavan una maleta.

Un cop agafats, va entrarse en averiguacions de que ls tres de... *confiansa* havian comés un sens fi de sustraccions d' algún temps á n' aquesta part.

¡Y aquestos *angelets* eran els serenos de *confiansa* de la Companyia!

Noy, si arriban á no ser'ho,
no quedan á aquestas horas
ni vagóns, ni magatzéms,
ni rails, ni locomotoras!

✱

Desde dilluns, Barcelona hostatja á don Angel Urzáiz, l' ex-ministre d' Hisenda del ministeri anterior, l' home que per haver volgut implantar algunas milloras beneficiosas al país y per haverse posat de punta ab lo Banch d' Espanya fou iniquament sacrificat.

Aquest únich títol, si ja no 'n tingués d' altres, mereix totas las nostras simpatías.

Saludém en ell un dels pochos membres del partit lliberal que valen alguna cosa y li desitjém bona estada á Barcelona.

¡Tant bona, com dolenta la d' sitjaríam si vingués en Sagasta ó algún dels seus estira-cordetas!

Per aquestos, ab una segona edició de 'n Dato 'ns acontentaríam.

✱

Nostre estimat amich y colaborador don Sebastiá Bruqués, professor de primera ensenyansa del poble de Collbató ha tingut la ditxa de veurer la solemne aparició en aquest mon de monas de sa quarta filleta, xamosa nena á la que desitjém avuy bona salut y anys á venir el bon humor é ilustració del seu pare.

A n' aquest y á sa distingida esposa, enviém la nostra sincera felicitació per la nova ventafochs que s' ha vingut á sumar á la colla ¡Visea molt anys!

✱

El Govern ha declarat que per ara no pensa aixecar las garantías á Barcelona.

Y no obstant, el Govern continúa dientse lliberal sense que ningú el cridi á judici de faltas per embustero.

Jo, ja sé lo qu' es Es que venint la dictadura de n Weyler tant temps anunciada, volen que la regió mes poblada d' Espanya comensi á acostumars'hi.

La intenció es d' agrahir, pero no 'ns convéns.

✱

¡Alabat siga Deu!

Els inglesos s' han convenut á la fi, que la guerra ab els boers no l' acabarían ells tots sols y han acordat pactar la pau ab l' heróich poble boer, en condicions sumament ventajosas pera aquest.

Una ensenyansa més pera 'ls pobles ambiciosos y un mirall pera 'ls pobles petits.

Y un motiu d' alegria pera 'ls que véyam ab pena la desigual y monstruosa lluita de David contra Goliath.

✱

La hipofagia á Barcelona está llesta.

La venda de la carn de caball no ha caygut de peus en nostra terra. Els palpissos sabrosos dels *latíns* y las carcanadas sagnants de las someras no atreyan als compradors, en vista de lo qual l' Ajuntament ha determinat plegar el ram y deixar de matar una *virém* que no 's venia.

En cambi... ¡quina cosa més rara! el mateix dia que davan a questa noticia els periódichs, fou descubert un escórxador clandestí ab un matxo arrossinat y plé de mataduras de *cuerpo presente*.

Resulta, donchs, que en aquest país més s' arreia la sofisticació que la vritat.

El públich que no vol carn sana visurada pe 'ls menescals, s' enamora de la que li proporcionan els sofisticadors y que si á ma vé, es un dipósit de microbis.

Lo públich, molts cops, fa igual que certs casats calaveras.
Tenen muller fresca y guapa y buscan l' agena lletja.

✱

Profundament apenats, hém de comunicar á nostres lectors que s' ha agravat tant l' estat del gran poeta mossén Jacinto Verdaguer, que segóns opinió de 'ls metjes sols un miracle de la Providencia pot tornar la salut á n' aquell organisme combatut per las penas y la desgracia.

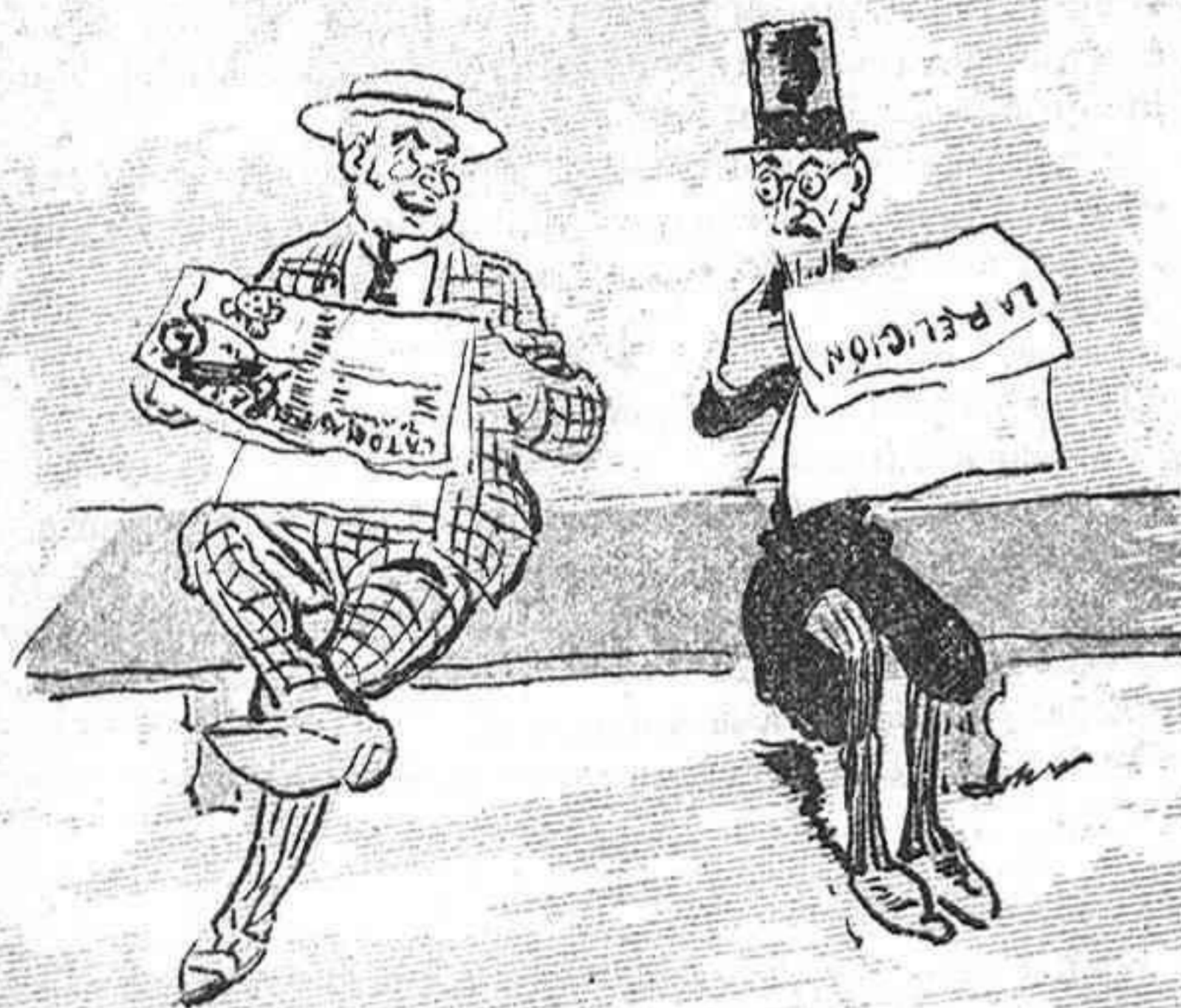
Lo traslado del genial escriptor á la finca del ex-arcade de Sarriá Sr. Miralles y las comoditats de que aquest generós protector ha sapigut rodejarlo, han vingut desgraciadament massa tart, puig la ciencia 's veu impotent per reconstruhir els destrossats pulmóns del ilustre malalt.

Molt nos temém que la próxima setmana 'ns veurém precisats —ab lo dolor qu' es de suposar— á donar compte de la pérdua de la més pura de las glorias catalanas

Fém vots ardents pera que no sigui aixís y pera que Deu allargui 'ls dias de «Mossén Cinto»

Qüestió de gustos

Un pobre aixerit

—¿Vosté llegeix LA TOMASA
—Es l'alegria de casa.
—Donchs, l'espera 'l foch etern.
—¿Es ma ilusió aná á l' infern!

—Li he dit que 'm tornés cinch céntims.
—Espérim aquí que vaig al *bescambi*. Els pobres no tenim cambi sempre. (Espéram assentada).

Secció de trenea-eloseas

Xarada

No pot faltar en música *primera*;
es part del cos molt útil la *segona*,
siguent inversa *tres* en cartes bona
y molta salut té qui está *tercera*.
No vull més molestarte puig ja pots
haver endevinat eixa xarada;
sols puch dirte deixantla ja acabada,
que desde «La Total» saludo á tots.

JAUME ALEU.

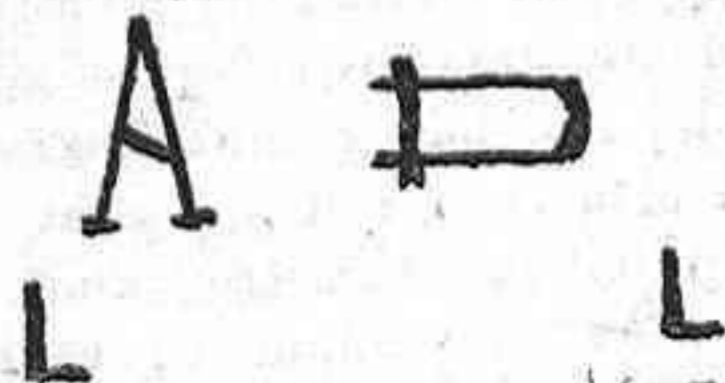
Tarjeta

Adela Smals
REUS

Formar lo titul d' un drama catalá.

ALBERTET de VILAFRANCA.

Geroglifich comprimit

J. MONTABLIZ.

Logogrifo

1 2 3 4 5 6 7 8 9	Nom de dona	
9 6 3 5 6 7 6 9	»	dim.
9 6 3 5 6 2 3	»	home »
1 2 1 2 3 9	»	dona »
7 4 2 6 2	»	»
4 7 3 9	»	»
1 7 9	»	»
4 2	Musical.	
8	Consonant.	
8 9	Musical.	
3 2 4	Riu.	
8 5 6 9	Nom de tela.	
1 2 3 4 9	Nom de dona.	
3 5 4 2 4 5	Ofici d' home	
6 9 3 9 8 7 9	Nom de dona.	
1 8 9 3 2 4 7 9	Carrer Barcelona	
9 6 3 5 6 7 2 3 9	Nom de dona dim.	

A. M.

Anágrama

A la vora del riu *tot*
hi há una nineta que plora
ha perdut lo *tot*, y diu
qu' allá soleta s' anyora.

COR-GELAT.

Conversa

—¿Que ja 's casa Maria?
—No senyora trigarém encare
—Y com se diu lo seu promés?
—¡Ay, ay! el nom que ja havém dit.
RICART A. ORRIOLS.

SOLUCIONS

á lo publicat en lo número 714

Xarada — *Ca-ta-la-nis-ta*.

Geroglifich. — *Un kilo te trenta unsas*.

Anagrama. — *P-aco-poca-copa*.

Tarjeta. — *Lluyta de càcichs ò les eleccions de regidors*.

LA TOMASA

PERIÓDICH FESTIU, IL·LUSTRAT Y LITERARI
PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Espanya y Portugal, trmte. . . 1'50 ptas
Cuba y Puerto Rico, " . . . 3 " "
Extranger, " . . . 3 " "
Número corrent 0'10 »

Tota reclamació podrá dirigirse á la
REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ
de dit periódich.

— 6, SANT RAMÓN, 6 —